

Indkaldelse

REPRÆSENTANTSKABSMØDE

04.04.24 // kl. 16.00 – 18.00

STED

Designskolen Kolding

lokale K3

DELTAGERE

Nanna Gudum (NG)

Hans Christian Asmussen (HCA)

Rune Kirt (RK)

Michael Qvortrup (MQ)

Christina Halskov (CH) (online)

Carsten Nguyen Henriksen (CNH) (online)

Lene Thomasen (LTH)

Lise Thomsen (LTHO)

Kresten Bjørn Krab-Bjerre (KBKB)

Morten Dybro (MD)

Bo Ulsøe (BU)

Sara Marie Alvad (SMA)

Berit Anne Larsen (BAL)

Farid Fellah (FF)

Eva Kappel (EK)

Anne-Mette Hummel Holm (AMH)

Charlotte Melin (CHAM)

Lene Nyhus Friis (LNF)

Karina Sørensen (KS)

August Severin Kjærholm Rizzi (AR)

Marie Louise Junker Jacobsen (MLJ)

AFBUD

Karsten Uno Petersen (KUP)

Lene Tanggaard (LT)

Morten Bach Jensen (MBJ)

Merete Due Paarup (MDP)

Anne Qvist (AQ)

Helle Graabæk (HG)

Ida Hartmann (IH)

Frederikke Antonie Schmidt (FAS)

REFERENT

Line Willemoes (LWJ)

DAGSORDEN

1. Velkommen v. Nanna Gudum (5 min.)
2. Kort præsentationsrunde v. Nanna Gudum (15 min.)
3. Repræsentantskabets mandat og ansvar v. Line Willemoes (10 min.)
bilag 3.0_Forretningsorden_DSKD aftagerpanel_2024
bilag 3.1_Vedtægter Designskolen Kolding
4. Kandidatudvalgets arbejde v. Eva Kappel og Anne-Mette Hummel Holm (60 min.)
Bilag 4.0_kommissorium-for-et-nyt-kandidatudvalg
bilag 4.1_Forberedt-pa-fremtiden

Regeringens igangsatte arbejde for justering af kandidatuddannelsen i design vil i 2024 inkludere høringer og nedsættelser af referencegrupper, hvor repræsentantskabets medlemmer forventes at være repræsenteret. Skolen ønsker på dagens møde at klæde repræsentantskabets medlemmer bedst på til dette arbejde.
bilag 4.0 beskriver kandidatudvalgets arbejde og bilag 4.1 er regeringens reformoplæg fra marts 2023, som danner grundlag for arbejdet i kandidatudvalget.
5. Evt. (15 min.)

Aftagerpanel

Designskolen Koldings repræsentantskab fungerer ligeledes som skolens aftagerpanel. Aftagerpanelet er sammensat af repræsentanter fra de brancher, hvor skolens kandidater finder arbejde. Aftagerpanelet besidder dermed som samlet enhed værdifuld viden om, hvilke krav og forventninger arbejdsmarkedet stiller til skolens kandidater. Aftagerpanelets vigtigste rolle er derfor at bidrage skolen med rådgivning og sparring omkring uddannelsernes relevans og kvalitet, således skolens kandidater opnår de kompetencer og det vidensniveau, der matcher samfundets behov ikke kun i dag men også i fremtiden.

Aftagerpanelets medlemmer fungerer derudover som vigtige ambassadører for skolen og det fortsatte arbejde med at synliggøre skolens forsknings-, udviklings- og uddannelsesresultater nationalt som internationalt. Endvidere opfordres medlemmerne til, når det er muligt, at deltage i skolens konferencer og events, hvortil aftagerpanelets medlemmer altid har gratis adgang. Derudover forventes det, at panelets medlemmer holder sig orienteret om skolens aktiviteter gennem skolens nyhedsbreve og via hjemmesiden.

Ansvar

Aftagerpanelet kan udtale sig vedrørende:

- at rådgive og sparre omkring uddannelsernes relevans, herunder beskæftigelse, og kvalitet
- at medvirke til at skolens kandidater opnår de kompetencer og det vidensniveau, der matcher samfundets nuværende og fremtidige behov
- at rådgive ved udvikling af eksisterende og nye uddannelser
- at rådgive og sparre i udvikling af undervisnings- og prøveformer
- at behandle resultaterne fremstillet i den årlige kvalitetsrapport

Forretningsorden for Aftagerpanelet

Idet Designskolen Koldings Aftagerpanel er identisk med Designskolen Koldings Repræsentantskab henvises der vedrørende Aftagerpanelets forretningsorden til Designskolen Koldings Vedtægter § 3 og § 4, som angår Designskolen Koldings Repræsentantskab.

Ikrafttræden

Godkendt på repræsentantskabsmøde den 04.04.2024

Vedtægter for den selvejende institution Designskolen Kolding**Navn og hjemsted****§ 1**

Designskolen Kolding er en selvejende institution under Uddannelses- og Forskningsministeriet. Institutionen har hjemsted i Kolding kommune.

Formål**§ 2**

Stk. 1. Designskolen Kolding har til formål på kunstnerisk og videnskabeligt grundlag at give uddannelse i design, kunsthåndværk og beslægtede fag indtil det højeste niveau.

Stk.2. Desuden skal skolen beskæftige sig med kunstnerisk udviklingsvirksomhed og på videnskabeligt grundlag bedrive forskning inden for designområdet.

Stk. 3. Skolen udbyder endvidere rådgivning og efteruddannelse i tilknytning til uddannelses-, forsknings- og kursusvirksomheden i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Repræsentantskabet**§ 3**

Stk. 1. Designskolen Kolding har et repræsentantskab på 21 stemmeberettigede medlemmer. 19 medlemmer udpeges gennem indstillende organisationer, 2 medlemmer udpeges af den siddende bestyrelse. Repræsentantskabet fungerer som kontakt- og debatforum til støtte for skolens udvikling. Repræsentantskabet udpeger blandt de 19 medlemmer fire bestyrelsesmedlemmer.

Repræsentantskabet inddrages i dets egenskab af aftagerpanel endvidere i

udvikling af eksisterende og nye uddannelser samt udvikling af undervisnings- og prøveformer.

Repræsentantskabet udpeges på følgende måde:

- 3 medlemmer udpeges af Design Denmark
- 2 medlemmer udpeges af Danske Kunsthåndværkere og Designere
- 1 medlem udpeges af Organisationen Danske Museer
- 1 medlem udpeges af Akademisk Arkitektforening
- 4 medlemmer udpeges af Dansk Industri - heraf 1 medlem fra DI Digital
- 1 medlem udpeges af SMVDanmark
- 1 medlem udpeges af Kolding kommune
- 1 medlem udpeges af Region Syddanmark
- 1 medlem udpeges af Dansk Erhverv
- 1 medlem udpeges af Dansk Mode & Textil
- 1 medlem udpeges af Producentforeningen
- 1 medlem udpeges af IT-Branchen
- 1 medlem udpeges af Dansk Iværksætter Forening
- 2 medlemmer udpeges af den siddende bestyrelse, jf. § 4, stk. 3

Stk. 2. Skolens designfaglige personale/forskningspersonale og skolens teknisk administrativt personale vælger hver 1 medlem til repræsentantskabet uden stemmeret. Skolens studerende vælger 2 medlemmer til repræsentantskabet uden stemmeret.

Stk. 3. De af repræsentantskabets medlemmer, der udpeges af en indstillende organisation, udpeges for en periode på 4 år, løbende fra det førstkommande repræsentantskabsmøde efter at valg til regionsråd og kommunalbestyrelser har været afholdt. Valgperioden for skolens designfaglige personale/forskningspersonale og teknisk administrativ personale er ligeledes 4 år. Valgperioden for skolens studerende er 2 år.

Stk. 4. Uanset bestemmelsen i stk. 3 sker første udpegning umiddelbart efter Uddannelses- og Forskningsministeriets godkendelse af disse vedtægter.

Stk. 5. Repræsentantskabets sammensætning og ændringer heri skal meddeles Uddannelses- og Forskningsministeriet.

§ 4

Stk. 1. Formanden indkalder repræsentantskabet til møde mindst 2 gange om året, og i øvrigt efter behov, eller når dette begæres af mindst 9 af repræsentantskabets medlemmer. Indkaldelsen sker skriftligt, så vidt muligt med mindst 7 dages varsel.

Stk. 2. Repræsentantskabet vælger blandt de medlemmer, der er udpeget gennem indstillende organisationer, 4 medlemmer til bestyrelsen samt en 1. og 2. suppleant for disse. Medlemmer og suppleanter udpeges for en fireårig periode ved første repræsentantskabsmøde efter regions- og kommunalvalg. Hvis et bestyrelsesmedlem har længerevarende eller varigt forfald, udtræder medlemmet af bestyrelsen, og suppleanten udpeges som nyt medlem for den resterende del af perioden.

Stk. 3. Den siddende bestyrelse udpeger 2 bestyrelsesmedlemmer udenfor repræsentantskabet. De eksternt udpegede medlemmer skal supplere med ekspertise inden for bl.a. udvikling og gennemførelse af uddannelser af høj kvalitet og relevans. For at sikre en bedre kontinuitet i bestyrelsen udpeges de eksterne medlemmer for en periode på 3 år. De eksternt udpegede medlemmer indgår tillige i repræsentantskabet med stemmeberettigelse ved deres indtræden i bestyrelsen.

Bestyrelsen

§ 5

Stk. 1. Skolen ledes af en bestyrelse på 6 stemmeberettigede medlemmer. Formand og næstformand vælges af bestyrelsens stemmeberettigede medlemmer og er tillige fædte formand og næstformand for repræsentantskabet. Bestyrelsen konstituerer sig, hver gang der i overensstemmelse med vedtægterne sker ny-udpegning af bestyrelsesmedlemmer.

Stk. 2. Ansatte og studerende ved skolen kan ikke være medlemmer af bestyrelsen, men de til repræsentantskabet valgte repræsentanter for skolens designfaglige personale/forskningspersonale og skolens teknisk administrativt personale og studerende deltager i deres valgperiode i bestyrelsens møder uden stemmeret.

Stk. 3. Skolens rektor, prorektor, uddannelseschef, administrationschef og forskningschef deltager i bestyrelsens møder uden stemmeret. Referent udpeges af rektor.

Stk. 4. Bestyrelsens sammensætning og ændringer heri skal meddeles Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Stk. 5. Senest i forbindelse med hver udpegningsperiodes udløb, skal bestyrelsen overveje en revision af bestyrelsens sammensætning så betids, at en eventuel vedtægtsændring kan have virkning fra begyndelsen af næste udpegningsperiode.

Bestyrelsens opgaver

§ 6

Stk. 1. Institutionens bestyrelse varetager den overordnede ledelse af institutionen. Bestyrelsen varetager herunder skolens interesser som uddannelses- og forskningsinstitution og fastlægger retningslinjer for dets organisation, langsigtede virksomhed og udvikling.

Stk. 2. Bestyrelsen skal virke for, at skolen optager aktiviteter indenfor undervisning, udvikling og forskning samt rådgivning og service i øvrigt, der muliggør, at uddannelsessøgende og virksomheder i videst muligt omfang kan få højere videregående uddannelse og efteruddannelse inden for designområdet.

Stk. 3. Bestyrelsen ansætter og afskediger skolens rektor og bemyndiger rektor til at ansætte og afskedige skolens øvrige personale.

Stk. 4. Skolen skal følge de af finansministeren fastsatte eller aftalte bestemmelser om løn- og ansættelsesvilkår, herunder om pensionsforhold, for det personale, der er ansat ved skolen.

Stk. 5. Bestyrelsen fastsætter nærmere retningslinjer for skolelederens virksomhed og kan bemyndige rektor til i nærmere fastlagt omfang og under bestyrelsens ansvar at udøve de beføjelser, der er tillagt bestyrelsen.

Stk. 6. Bestyrelsen er over for Uddannelses- og Forskningsministeriet ansvarlig for skolens drift, herunder forvaltningen af de statslige tilskud.

Regler for bestyrelsens arbejde m.v.

§ 7

Stk. 1. Bestyrelsen vælger, blandt de stemmeberettigede medlemmer, sin formand og næstformand og fastsætter i en forretningsorden de nærmere bestemmelser om udførelsen af sit hverv.

Stk. 2. Formanden sammenkalder og leder bestyrelsens møder. Der afholdes mindst 4 møder årligt. Møde skal holdes, når mindst 2 bestyrelsesmedlemmer fremsætter krav herom.

Stk. 3. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede. Afgørelser træffes ved simpel stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed er formandens – og i dennes fravær næstformandens – stemme afgørende.

Stk. 4. Til beslutning om ændring af vedtægterne, om køb, salg, eller pantsætning

af fast ejendom, samt om skolens nedlæggelse kræves dog, at mindst 2/3 af bestyrelsesmedlemmene stemmer herfor.

Stk. 5. For skolens bestyrelse, repræsentantskab, rektor og andre ansatte finder bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt anvendelse.

Stk. 6. Bestyrelsens beslutninger noteres i en protokol. Referat af bestyrelsesmøder sendes til bestyrelsens medlemmer og tilforordnede.

Stk. 7. For bestyrelsens medlemmer gælder dansk rets almindelige erstatningsregler, men medlemmerne hæfter i øvrigt ikke personligt for skolens økonomiske forpligtelser.

Stk. 8. Bestyrelsesmedlemmernes rejseudgifter og øvrige udgifter i forbindelse med hvervet afholdes af skolen efter samme regler som for statens tjenestemænd.

Skolens daglige ledelse

§ 8

Stk. 1. Skolens daglige ledelse varetages af den af bestyrelsen ansatte rektor.

Stk. 2. Rektor udpeger en stedfortræder, som varetager rektors opgaver i tilfælde af rektors forfald.

Stk.3. Rektor skal påse:

- At uddannelserne, udviklings- og forskningsaktiviteterne samt serviceaktiviteterne gennemføres i overensstemmelse med gældende regler
 - At de undervisningsmæssige forhold er forsvarlige
 - At det af bestyrelsen godkendte budget overholdes
- og
- At skolens virksomhed i øvrigt er i overensstemmelse med bestyrelsens beslutninger og retningslinjer.

Stk. 4. Rektor skal arbejde for:

- At udvikle organisationen således at uddannelserne, forskningen og det kunstneriske udviklingsarbejde har høj kvalitet og relevans.
- At der etableres et praktisk og hensigtsmæssigt samarbejde mellem skolen, øvrige uddannelsesinstitutioner, offentlige myndigheder og erhvervslivet m.fl.
- At der mellem personale og ledelse og mellem personalegrupper formidles et godt internt samarbejde, der er befordrende for skolens gennemførelse af uddannelser og udviklings-, forsknings- og serviceaktiviteter.
- At søge tilvejebragt grundlag for udvikling af uddannelses-, udviklings-, forsknings- og serviceaktiviteterne med henblik på udarbejdelse af forslag herom til

bestyrelsen.

Stk. 5. Rektor skal til bestyrelsen afgive forslag til program for skolens virksomhed i det kommende undervisningsår.

Stk. 6. Efter udløbet af hvert undervisningsår afgiver rektor til bestyrelsen en skriftlig beretning om skolens virksomhed i det forløbne år.

Regnskab og revision

§ 9

Stk. 1. Skolens regnskab følger kalenderåret. Hvervet som kasserer og bogholder må ikke bestrides af samme person.

Stk. 2. Regnskabet revideres af Rigsrevisionen i henhold til § 2 i lov om revision af statens regnskaber mv.

Tegningsret

§ 10

Stk. 1. Skolen tegnes enten af bestyrelsens formand og rektor i forening eller af en af disse i forening med bestyrelsens næstformand.

Stk. 2. I følgende sager kan skolen dog tegnes af rektor og administrationschef i forening, inden for en ramme på op til 5 % af statstilskuddet:

- Tilsagn om deltagelse i udviklings- og forskningsprojekter
- Påtegning af regnskab for udviklings- og forskningsprojekter

Stk. 3. Til køb, salg og pantsætning eller andre dispositioner over skolens faste ejendomme kræves underskrift af mindst 2/3 af bestyrelsens medlemmer.

Skolens aktiver

§ 11

Stk. 1. Skolens aktiver må kun anvendes til fremme af skolens formål. Driftsmidler skal med undtagelse af nødvendig kassebeholdning anbringes efter regler fastsat af Uddannelses- og Forskningsministeriet. Alle skolen tilhørende værdipapirer skal være noteret i skolens navn.

Nedlæggelse

§ 12

Stk. 1. Beslutning om skolens nedlæggelse træffes af bestyrelsen. Beslutning kan dog ikke gennemføres, før der fra Uddannelses- og Forskningsministeriet er indhentet en erklæring om, at ministeriet ikke vil modsætte sig skolens nedlæggelse.

Stk. 2. Ved nedlæggelse forestås likvidationen af skolen af et likvidationsudvalg.

Stk. 3. Skolens bestyrelsen fungerer, indtil likvidationsudvalget er nedsat.

Stk. 4. Likvidationsudvalget består af 3 medlemmer, hvoraf skolens bestyrelse vælger 2 og 1 vælges af skolens hjemstedskommune jf. § 1.

Stk. 5. Nettoformuen, opgjort på likvidationstidspunktet, anvendes til undervisnings- og uddannelsesformål efter Uddannelses- og Forskningsministerens bestemmelse.

§ 13

Vedtægterne kan ikke ændres uden Uddannelses- og Forskningsministeriets godkendelse.

Således vedtaget den 28.02.2018

Per Hjuler
Formand

Merete Due Paarup
Næstformand

Jonas Smedegaard Buus

Karsten Uno Petersen

Susanna Anita Lindberg

Kommissorium

Kandidatudvalget

Indledning

Regeringen har sammen med SF, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti indgået forlig om rammerne for en reform af universitetsuddannelserne i Danmark. Centralt i forligsaftalen er, at de studerende fremover skal have mulighed for at vælge mellem flere forskellige veje til en kandidatgrad. Udviklingen af de nye uddannelsesveje skal ske samtidig med, at kvaliteten på kandidatuddannelserne løftes, og der udvikles nye fleksible efter- og videreuddannelsesmuligheder, så flere kan uddanne sig i løbet af arbejdslivet. Med reformen skal der også være blik for, at universiteterne spiller en vigtig rolle i samfundet, både i forhold til at sikre dannelse, forskning og viden på højeste niveau, der overleveres fra generation til generation og i forhold til at sikre, at samfundet har den højt kvalificerede arbejdskraft, der er behov for.

Det er vigtigt for forligspartierne, at den konkrete udvikling og implementering af de nye kandidatuddannelser sker med tæt involvering af dem, der er tættest på uddannelserne. Inddragelse og medejerskab fra særligt universiteter og studerende er afgørende for, at reformen bliver en succes. På samme måde er tæt involvering af andre relevante aktører vigtig for at understøtte, at de nye kandidatuddannelser får en stærk kobling til arbejdsmarkedet.

På den baggrund er forligskredsen enige om at nedsætte et kandidatudvalg, der får til opgave at udforme det konkrete kandidatuddannelseslandskab.

Udvalget sammensættes med repræsentanter fra universiteterne, de studerende samt Uddannelses- og Forskningsministeriet. I sammenhæng med udvalget etableres et udvalg for de kunstneriske uddannelser, hvori disse institutioner er repræsenteret.

I tilknytning til kandidatudvalget nedsættes endvidere et referencepanel, hvor repræsentanter fra det private erhvervsliv, de offentlige arbejdsgivere, faglige organisationer samt professionshøjskoler og erhvervsakademier kan bidrage med input til kandidatudvalgets arbejde.

Kandidatudvalgets opgave

Kandidatudvalgets opgaver falder inden for seks spor:

1. Nyt kandidatlandskab.
2. Kvalitetsløft af kandidatuddannelserne.

3. Administration og undervisningstilrettelæggelse.
4. Videreuddannelse og livslang læring.
5. Mulighed for forskerspor for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS.
6. Sektordimensionering.

1. Nyt kandidatlandskab, herunder en ny fleksibel erhvervs kandidatordning og erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb

Forligspartierne er enige om, at der, ud over kandidatuddannelser på 120-180 ECTS, fremover skal udbydes nye typer af kandidatuddannelser på 75 ECTS samt nye og fleksible erhvervs kandidatuddannelser (75 til 120 ECTS). Ambitionen er, at 10 pct. af de kandidatstuderende skal optages på kandidatuddannelser på 75 ECTS, mens 20 pct. skal optages på nye erhvervs kandidatuddannelser.

Partierne er enige om en trinvis indfasning, hvor den politiske ambition er, at der:

- I 2028 skal optages 10 pct. på en kandidatuddannelse på 75 ECTS og 10 pct. på en erhvervs kandidatuddannelse.
- I 2030 skal optages yderligere 5 pct. på en erhvervs kandidatuddannelse.
- I 2032 skal optages yderligere 5 pct. på en erhvervs kandidatuddannelse.

I det nye kandidatlandskab vil der således fra hhv. 2028, 2030 og 2032 og frem kunne optages studerende på en ordinær kandidatuddannelse på 2 studieår eller mere på maksimalt 80 pct. (2028), 75 pct. (2030) og 70 pct. (2032) af uddannelsespladserne. Forligspartierne er desuden enige om at drøfte en samlet erfaringsopsamling i forhold til det nye kandidatlandskab forud for anden og tredje del af den trinvis implementering i 2030 og 2032. Kandidatudvalget skal i sin afrapportering tage højde for den trinvis implementering. Udvalget forventes således i sin samlede omlægningsplan at forholde sig til, hvordan den trinvis implementering i praksis kan ske, herunder i relation til hovedområder, uddannelsesområder og institutioner.

Kandidatudvalget skal på den baggrund udforme det nye kandidatlandskab, herunder forholde sig til på hvilke uddannelsesområder, der skal udvikles og udbydes uddannelser som henholdsvis:

- Kandidatuddannelser på 75 ECTS.
- Fleksible erhvervs kandidatuddannelser.
- Kandidatuddannelser på 2 studieår eller mere (120-180 ECTS).

Kandidatudvalget skal – med input fra kandidatpartnerskabet – desuden komme med oplæg til en ny erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb som alternativ til – eller som en fleksibel variant af – den nye fleksible erhvervskandidatuddannelse.

Kandidatudvalget skal præsentere en samlet plan for bachelor- og kandidatuddannelserne på tværs af universiteterne. Planen forventes at indeholde et samlet sektorperspektiv samt overordnede institutionsplaner under hensyntagen til de studerendes retskrav og det forhold, at de studerendes søgemønstre i det kommende kandidatlandskab endnu ikke er kendte.

Kandidatpartnerskabet skal bidrage til at identificere inden for hvilke faglige og geografiske områder, der er størst behov for flere engelsksprogede uddannelsespladser. Dette bør ske i tæt dialog med erhvervslivet, så det sikres, at oprettelsen af engelsksprogede studiepladser sker inden for områder med høj efterspørgsel, og hvor der er gode muligheder for at fastholde internationale studerende i arbejde efterfølgende i lokalområdet såvel som nationalt.

Kandidatudvalget kan desuden komme med input til inden for hvilke områder, der skal være flere engelsksprogede ordinære studiepladser. Flere internationale universitetsstuderende skal desuden bidrage til at understøtte et bredt udbud af uddannelser i hele landet, herunder ikke mindst uden for de største byer, hvilket i høj grad også skal komme det lokale erhvervsliv til gode.

Uddybende om kandidatudvalgets oplæg til et nyt kandidatlandskab

Kandidatudvalget forventes i sit arbejde at tage højde for, at de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS, de nye erhvervskandidatuddannelser og de nye erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb skal udbydes på de områder, hvor det er mest hensigtsmæssigt.

Udvalget skal ligeledes tage højde for, at der på områder med behov for højt specialiseret arbejdskraft fortsat udbydes kandidatuddannelser på 2 studieår eller mere. Det kan være fagområder, der i høj grad uddanner til jobfunktioner, hvor de studerende skal arbejde i højt specialiserede job eller forske. Kandidatudvalget skal ligeledes tage højde for, at nogle uddannelser skal leve op til specifikke faglige forudsætninger for, at dimittenderne kan udøve specifikke erhverv – eksempelvis autorisationsuddannelser og uddannelser, der er en forudsætning for at kunne varetage bestemte lovregulerede erhverv.

Udvalgets arbejde forventes at indebære, at alle hovedområder omfattes af omlægning til enten kandidatuddannelser på 75 ECTS, erhvervskandidater eller erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb, dog i et varierende omfang. Konkret lægges der op til, at kandidatudvalget ta-

ger udgangspunkt i, at der skal omlægges ca. 35 pct. af pladserne på humaniora, ca. 40 pct. på samfundsvidenskab, ca. 30 pct. på naturvidenskab, ca. 10 pct. på sundhedsvidenskab og ca. 15 pct. på teknik. Forligspartierne lægger dog samtidig op til, at kandidatudvalget på baggrund af en konkret faglig vurdering kan komme med anbefalinger til en omlægning inden for hovedområderne, der afviger fra det skitserede udgangspunkt, forudsat at dette er foreneligt med de overordnede politiske ambitioner og den samlede omlægningsprocent på 30 pct.

De skitserede omlægningsprocenter tager udgangspunkt i forskellige hensyn. Der er bl.a. forskel på, hvor stort potentialet er for kandidatuddannelser på 75 ECTS, erhvervskandidater og erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb samt, hvor stor en andel af uddannelsespladserne, der forventes undtaget fra omlægning inden for det enkelte hovedområde.

Inden for humaniora og samfundsvidenskab vurderes potentiale for både kandidatuddannelser på 75 ECTS, erhvervskandidater og erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb. Det er ligeledes på disse områder, at den mindste andel opnår en autorisationsgivende uddannelse eller efterfølgende tager en ph.d.-uddannelse.

Inden for naturvidenskab vurderes særligt potentiale for at omlægge pladser til erhvervskandidatuddannelser og erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb, men også kandidatuddannelser på 75 ECTS inden for uddannelser med potentiale for en større arbejdsmarkedskobling.

Inden for teknik vurderes der – bl.a. henset til, at civilingeniør udgør ca. 90 pct. af uddannelsespladserne samt, at der i forvejen findes velfungerende kortere uddannelsesforløb i form af diplomingeniøruddannelsen – først og fremmest at være et stort potentiale for erhvervskandidater og erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb. Forligspartierne lægger på den baggrund afgørende vægt på, at omlægningen inden for ingeniørområdet sker til erhvervskandidater og erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb, idet det ikke er hensigten, at der skal oprettes en ny 75 ECTS-kandidat på ingeniørområdet.

Inden for sundhedsvidenskab er der en høj andel autorisationsgivende uddannelser samt uddannelser, hvor de studerende efterfølgende typisk går forskervejen. Det vurderes på den baggrund hensigtsmæssigt at bevare en høj andel uddannelsespladser på 2 studieår eller mere (120-180 ECTS).

Udvalget skal specifikt forholde sig til hvilke særlige hensyn, der skal gøres gældende for de uddannelser, som uddanner lærere til de gymnasiale uddannelser samt, hvordan disse uddannelser fremover kan tilrettelægges på en mere fleksibel måde. Udvalget kan i den sammenhæng belyse fordele

og ulemper ved helt eller delvist at undtage uddannelser, der uddanner lærere til de gymnasiale uddannelser (eller en andel af uddannelsespladserne på de uddannelser svarende det antal, der bliver lærere på de gymnasiale uddannelser), ligesom udvalget kan belyse modeller for nye veje til at blive gymnasielærere, som ikke forudsætter en kandidatuddannelse på 2 studieår.

Udvalget forventes derudover at forholde sig til sammenhængen til eksisterende uddannelser på professionsbachelorniveau. Der findes eksempelvis allerede forskellige uddannelseslængder for ingeniørområdet, ligesom der kan være andre professionsbacheloruddannelser og universitetsbacheloruddannelser med en mængde fællestræk. Udvalget forventes at tage udgangspunkt i, at der fortsat skal være adgang til relevante kandidatuddannelser for professionsbachelorere.

I sit oplæg skal udvalget herudover særligt overveje hensynet til eksempelvis små fagområder og de tilknyttede forskningsmiljøer. Samtidig forventes udvalget at tage hensyn til, at der fremover er en fornuftig arbejdsdeling mellem universiteternes udbud af forskellige kandidatuddannelser på tværs af landet, herunder at de enkelte universiteters faglige styrkepositioner understøttes, at der sikres en høj faglig kvalitet på alle uddannelser samt, at der fortsat er gode muligheder for at tage en kandidatuddannelse i alle dele af Danmark, herunder uden for de største byer.

Kandidatudvalget skal desuden vurdere, hvordan det bedst sikres, at det nye kandidatlandskab bliver gennemskueligt og ikke skaber en u hensigtsmæssig konkurrence blandt de studerende om optagelse til kandidatuddannelserne.

Kandidatudvalget skal derfor basere sit oplæg på, at omlægningen af kandidatuddannelser i udgangspunktet skal ske, så hele uddannelser samt beslægtede uddannelser omlægges til kandidatuddannelser på 75 ECTS. Det kan gøre kandidatlandskabet mere gennemskueligt og reducere presset for de studerende, da alle inden for samme område får adgang til den samme kandidatuddannelse. Det må desuden forventes at være mindre administrativt tungt for universiteterne.

Kandidatudvalget skal samtidig vurdere, om en række store uddannelser/uddannelsesområder med fordel kan omlægges til både kandidatuddannelser på 75 ECTS og 120 ECTS, hvis der kan sandsynliggøres en efterspørgsel fra arbejdsmarkedet herpå. Det kan eksempelvis være uddannelser, der i dag uddanner til et relativt bredt arbejdsmarked, hvor to parallelle uddannelser giver mulighed for en tydeligere toning/fagretning.

Kandidatudvalget forventes i denne sammenhæng at gøre sig overvejelser om de studerendes retskrav, og hvordan optagelsen i en sådan model kan

ske, så der ikke opstår en uhensigtsmæssig konkurrence mellem de studerende. Kandidatudvalget forventes i tilknytning hertil at overveje, om de studerendes valg af samlet uddannelsesretning i en sådan model med fordel kan ske allerede ved søgningen til bacheloruddannelsen – eksempelvis ved, at to uddannelser med forskellig specialiseringsprofil/længde har hvert sit sammenhængende uddannelsesspor (både BA og KA), forskellig kandidat-titel og særskilt optagelse i den koordinerede tilmelding.

Uddybende om ny fleksibel erhvervs-kandidatordning og erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb

Forligspartierne har et ambitiøst mål om, at langt flere studerende end i dag skal tage en erhvervs-kandidatuddannelse.

Mens den konkrete dialog med erhvervsliv og offentlige arbejdsgivere om udbredelsen af en fleksibel erhvervs-kandidatordning forankres i et særskilt kandidatpartnerskab, ønsker partierne, at kandidatudvalget udformer en model for på hvilke områder, der er potentiale for at oprette nye erhvervs-kandidatuddannelser.

Partierne ønsker ligeledes, at kandidatudvalget kommer med oplæg til på hvilke universiteter og uddannelsesområder erhvervs-kandidatuddannelserne skal oprettes. I arbejdet forventes udvalget at inddrage perspektiver fra kandidatpartnerskabet.

Kandidatudvalget forventes desuden at gøre sig overvejelser om, hvordan undervisningen på erhvervs-kandidatuddannelserne fremover kan tilrettelægges, så den passer til de studerendes hverdag og virksomhedernes behov. Det kan eksempelvis være ved digitalt tilrettelagt undervisning, undervisning uden for almindelig arbejdstid og lignende.

Kandidatudvalget skal i tæt dialog med arbejdstagerne gøre sig overvejelser om, hvordan erhvervs-kandidatordningen kan udformes, så den tilrettelægges med en passende arbejdsbelastning for de studerende, og det sikres, at der er tale om relevant akademisk arbejde, som kommer både den studerende og arbejdsgivere til gavn. Det skal også sikres, at studerende har mulighed for at fuldføre en uddannelse, selvom de eksempelvis mister deres arbejde.

Endelig ønsker partierne, at kandidatudvalget præsenterer et oplæg til en ny erhvervsrettet kandidatuddannelse med virksomhedsforløb, der skal fungere som et alternativ til – eller en variant af – erhvervs-kandidatuddannelserne. Oplægget skal tage hensyn til, at denne nye type uddannelse skal kunne fungere både i privat og offentligt regi. Oplægget skal desuden holde sig inden for de økonomiske rammer fastsat med *Aftale om rammerne for Reform af universitetsuddannelserne i Danmark*.

Høj grad af viden for studerende, der starter på en bachelor 2025-2027

Kandidatudvalget skal arbejde efter, at de første studerende, der starter på en bachelor i perioden 2025-2027, kan få en høj grad af viden om indholdet af de nye kandidatuddannelser.

Universiteterne skal i forlængelse af kandidatudvalgets arbejde gøre sig overvejelser om nedenstående med henblik på, at de studerende, der starter på en bacheloruddannelse i 2025-2027, kan få viden om:

- Hvilke kandidatuddannelser, der skal udbydes på hvilke universiteter.
- Hvad der skal være kendetegnende for de forskellige typer af kandidatuddannelser.
- Hvilken kandidatuddannelse de enkelte bacheloruddannelser skal give retskrav til.
- Hvordan der i det samlede uddannelsesforløb (bachelor + kandidatuddannelse) er mulighed for udlandsophold, projektorienterede forløb mv.
- På hvilke områder, der særligt er behov for at udbyde erhvervs kandidater på 75 ECTS til 120 ECTS og/eller erhvervsrettede kandidater med virksomhedsforløb.

Idet det må forventes, at kandidatudvalgets arbejde kan indebære, at der kan være behov for mere generelle tilpasninger af dele af bacheloruddannelserne på universiteterne, lægger forligspartierne vægt på, at kandidatudvalget tilrettelægger sit arbejde sådan, at man tidligt i udvalgsarbejdet kan komme med en delafrapportering om, hvilke uddannelsesområder, der forventes omlagt. Det skal give universiteterne mulighed for så tidligt som muligt at igangsætte arbejdet med evt. tilretning af de tilknyttede bacheloruddannelser (herunder udarbejde nye studieordninger mv.) – parallelt med, at kandidatudvalget færdiggør sit arbejde.

2. Kvalitetsløft af kandidatuddannelserne

Kandidatudvalget skal i tillæg til ovenstående forholde sig særskilt til spørgsmålet om, hvordan et nyt kandidatuddannelseslandskab understøtter, at kvaliteten løftes på kandidatuddannelserne og de studerendes trivsel øges, herunder bl.a. ved at se på antallet af udbudte undervisningstimer, mere hyppig feedback og tættere kontakt med undervisere og medstuderende mv.

Forligspartierne forventer, at kandidatudvalget kommer med overordnede relevante kvalitetsmål for de nye kandidatuddannelser på 75 ECTS samt, hvordan disse kan implementeres på en smidig og fleksibel måde.

Det konkrete kvalitetsarbejde skal herefter foregå på universiteterne.

3. Administration og undervisningstilrettelæggelse

Forligspartierne forventer endvidere, at kandidatudvalget tager højde for og forholder sig til, hvordan administration og undervisningstilrettelæggelsen bedst kan tilpasses i det nye uddannelseslandskab på universiteterne, herunder eksempelvis i forhold tilgængeligheden af underviserkompetencer, tilrettelæggelsen af ferieperioder samt speciale- og opgaveskrivning mv.

Kandidatudvalget skal desuden forholde sig særskilt til, hvordan kandidatuddannelserne fremover skal tilrettelægges, så de studerende afslutter deres kandidatuddannelse en måned tidligere, eksempelvis ved tidligere studiestart.

4. Videreuddannelse og livslang læring

Forligspartierne ønsker at skabe bedre rammer for, at flere videreuddanner sig løbende gennem deres arbejdsliv. Uddannelse skal ikke overvejende være noget, der tages i en samlet blok først i livet.

Kandidatudvalget får på den baggrund til opgave at konkretisere hvilke uddannelses tilbud, der skal udvikles til uddannede fra kandidatuddannelser på 75 ECTS med henblik på at skabe bedre rammer for livslang læring på universiteterne.

Det kan både være efter- og videreuddannelses tilbud til de kandidater, som ønsker at videreuddanne sig inden for eget arbejdsområde og i forlængelse af deres tidligere uddannelse, ligesom det kan være efter- og videreuddannelses tilbud med fokus på sporskifte for de kandidater, som efter et antal år på arbejdsmarkedet ønsker at gå i en ny retning.

Kandidatudvalget skal desuden udforme en model for et såkaldt tillægskandidatbevis, hvor dimittender fra en kandidatuddannelse på 75 ECTS, der har gennemført efter- og videreuddannelsesaktiviteter svarende til $\frac{3}{4}$ studieår (45 ECTS), får et formelt bevis, som dokumenterer, at de har gennemført uddannelse på kandidatniveau svarende til i alt 2 studieår (120 ECTS).

5. Mulighed for forskervej for kandidatuddannede med en kandidat på 75 ECTS

Det er vigtigt for forligspartierne, at der ikke opstår blindgyder for dimittender fra kandidatuddannelser på 75 ECTS og erhvervskandidatuddannelser, som på et tidspunkt ønsker at forfølge en forskerkarriere. Samtidig er det afgørende, at der på alle relevante områder er en rekrutteringsbase i forhold til Ph.d.-uddannelsen. Kandidatudvalget skal derfor udforme en eller flere relevante modeller for forskerspor for dimittender fra de nye kandidatuddannelser. Modellerne kan eksempelvis være inspireret af 4+4-ordningen.

6. Sektordimensionering

Forligspartierne ønsker en bedre balance i optaget på forskellige videregående uddannelsesniveauer og ønsker på den baggrund, at kandidatudvalget skal komme med input til, hvordan sektordimensioneringen af universiteterne skal fordeles på tværs af universiteter, hovedområder og fagområder/uddannelser.

Partierne lægger i den forbindelse vægt på, at der tages betydeligt hensyn til uddannelsernes dimittendledighed og aftagernes efterspørgsel efter arbejdskraft.

Desuden lægger partierne vægt på, at der tages hensyn til:

- Bæredygtigheden af små fag, herunder sprogfag.
- Tilknyttede forskningsmiljøer.
- I hvilket omfang de enkelte universiteter, hovedområder samt fagområder berøres af både sektordimensionering og omlægning til nye kandidatuddannelser, idet det dog fortsat er de faglige hensyn, der taler for hhv. omlægning og sektordimensionering, der skal veje tungest.
- Udbud af uddannelser i hele landet – herunder uden for de største byer.

Endvidere ønsker partierne, at kandidatudvalget i sine input gør sig overvejelser om, hvordan dimensioneringen kan målrettes sådan, at potentialet for at søgningen til de professionsrettede uddannelser på velfærdsområdet (sygeplejerske, pædagog, lærer og socialrådgiver) øges mest muligt.

Partierne lægger stor vægt på og opfordrer universiteterne til øget samarbejde og koordinering i forhold til fortsat at kunne udbyde uddannelser af høj kvalitet i hele landet.

Organisering

Kandidatudvalget nedsættes af uddannelses- og forskningsministeren og sammensættes med repræsentanter fra alle universiteter, de studerende samt Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Uddannelses- og Forskningsministeriet varetager formandskabet og forbereder udvalgets møder i samarbejde med sekretariatet samt den løbende kontakt til både kandidatpartnerskabet og til referencepanelet.

Kandidatudvalget mødes løbende, ligesom der parallelt holdes møder i de arbejdsgrupper, udvalget måtte beslutte at nedsætte.

Kandidatudvalget vil bestå af:

- Uddannelses- og Forskningsministeriet: Departementschef (formand), direktør, styrelsesdirektør og vicedirektør.

- Universiteterne: Rektorerne fra de otte universiteter.
- Danske Universiteters direktør (bisidder).
- Studerende: 2 studenterrepræsentanter udpeget af Danske Studerendes Fællesråd.

Kandidatudvalget forventes at nedsætte en række arbejdsgrupper. Der vil være bred repræsentation af relevante universiteter i arbejdsgrupperne.

De kunstneriske uddannelsesinstitutioner på UFM's område

Der etableres et særskilt udvalg for de kunstneriske uddannelser, hvor Designskolen Kolding og Det Kongelige Akademi samt studenterrepræsentanter er repræsenteret. Dette udvalg forventes i udgangspunktet at behandle de samme emner som kandidatudvalget og ud fra samme hensyn. Uddannelses- og Forskningsministeriet varetager formandskabet i udvalget. Der skal på de kunstneriske kandidatuddannelser på designområdet som udgangspunkt ske en omlægning på niveau med universiteternes, dvs. at ca. 30 pct. af pladserne skal omlægges til kandidatuddannelser på 75 ECTS, erhvervs-kandidatuddannelser eller erhvervsrettede kandidatuddannelser med virksomhedsforløb.

Udvalget vil bestå af:

- Direktør (formand) og vicedirektør fra Uddannelses- og Forskningsministeriet.
- Rektorerne fra Det Kongelige Akademi og Designskolen Kolding.
- 1 studenterrepræsentant (udpeget af Danske Studerendes Fællesråd).
- Danske Universiteter (som bisidder).

Referencepanel

Der nedsættes et referencepanel i tilknytning til kandidatudvalget, hvor relevante aktører kan følge og give input til kandidatudvalgets arbejde. Deltagerkredsen vil inkludere repræsentanter fra erhvervsorganisationer, offentlige arbejdsgivere, faglige organisationer og relevante ministerier. I panelet indgår desuden repræsentanter for professionshøjskolesektoren og erhvervsakademisektoren for at understøtte, at der i drøftelserne tages hensyn til sammenhæng til/arbejdsdeling med de øvrige videregående uddannelser.

For at sikre udveksling af viden og synspunkter mellem kandidatudvalget og referencepanelet forpligtes udvalget til minimum 2 gange at invitere repræsentanter fra referencepanelet til at præsentere deres overvejelser for udvalget. I det omfang kandidatudvalget nedsætter arbejdsgrupper – eksempelvis for de enkelte hovedområder – forpligtes arbejdsgrupperne ligeledes til at inddrage referencepanelets overvejelser i deres arbejde.

Desuden forpligtes kandidatudvalget til at gennemføre en bredere inddragende proces, f.eks. i form af et dialogmøde eller en offentlig høring, for at give alle interesserede parter mulighed for at høre om kandidatudvalgets

arbejde og overvejelser samt bidrage med egne perspektiver og erfaringer til det videre arbejde. Organiseringen af referencepanelet er uddybet i bilag til kommissoriet.

Sekretariat

Kandidatudvalget og de tilhørende arbejdsgrupper og udvalget for de kunstneriske kandidatuddannelser sekretariatsbetjenes af Uddannelses- og Forskningsministeriet med deltagelse af Finansministeriet og Økonomiministeriet.

Sammenhæng til kandidatpartnerskab

For at understøtte udbredelsen af nye fleksible erhvervskandidatuddannelser samt flere internationale studerende er der indgået et kandidatpartnerskab mellem Dansk Industri, Dansk Erhverv, Danske Universiteter og Uddannelses- og Forskningsministeriet. Medarbejder- og Kompetencestyrelsen indtræder desuden i partnerskabet, ligesom Kommunerne (KL) og regionerne (Danske Regioner) også er inviteret til at deltage i partnerskabet. Arbejdet i kandidatudvalget og kandidatpartnerskabet understøttes af samme sekretariat og koordineres tæt. Kandidatudvalget vil løbende kunne inddrage erfaringer og perspektiver fra kandidatpartnerskabet i udvalgets drøftelser.

Afrapportering

Kandidatudvalget nedsættes i september 2023. Udvalget skal udarbejde og aflevere sin afrapportering til uddannelses- og forskningsministeren inden udgangen af oktober 2024. Uddannelses- og forskningsministeren vil i løbet af udvalgets arbejde halvårligt give en status på udvalgets arbejde til forligskredsen.

I tilfælde af uenighed i udvalget om den endelige afrapportering ligger kompetencen til at træffe beslutning om denne hos formanden.

Uddannelses- og forskningsministeren vil på baggrund af kandidatudvalgets oplæg til et nyt kandidatlandskab fremlægge udvalgets afrapportering for forligspartierne. Herefter følger den videre implementering af reformen.

Regeringen

Forberedt på fremtiden I

En sammenhængende reformkurs

Nye fleksible universitetsveje

Marts 2023

Indhold

Uddannelse. Danmark. Fremtiden.	2
Uddannelsessystemet og de uløste udfordringer	4
En sammenhængende reformkurs	6
Universitetsuddannelserne og de uløste udfordringer	8
Nye fleksible universitetsveje	10
De næste reformskridt for de videregående uddannelser	17

Uddannelse. Danmark. Fremtiden.

Uddannelse er grundstenen for fremtidens Danmark. Uddannelse skaber muligheder for den enkelte og en bedre fremtid for alle.

Flere danskere end nogensinde før tager en uddannelse. Generation for generation har vi dygtiggjort os. Den enkelte har fået flere muligheder og større frihed. Samfundet er blevet rigere, mere trygt og lige. Uddannelser som før var for de få, er nu for de mange.

Det er en af det danske samfunds store succeshistorier. At vi i dag både er et velfærdssamfund og et videnssamfund.

Desværre er det stadig ikke alle, som er kommet med. Og langt fra alle uddannelses tilbud er gode nok.

Mange af os kender historierne. Den skoletrætte dreng, der ikke kan sidde stille. Bogstaverne, der danser på papiret. De unge mennesker, der skal have en ekstra hånd for at gribe de muligheder, der ligger foran dem. Elever, der knokler for at komme igennem en erhvervsuddannelse, men hvor mange falder fra undervejs. Unge, som fravælger pædagog- eller sygeplejerskeuddannelser. Studerende på ens kandidatveje med meget selvstudie. Og alle dem, der har været på arbejdsmarkedet i en livstid, men som kan have gavn af mere efteruddannelse for at følge med.

42.000 unge er hverken i arbejde eller under uddannelse. Ingen er tjent med at stå udenfor. Det

er dårligt for vores arbejdsmarked, som efterspørger uddannet arbejdskraft. Og vigtigst: Det er ikke retfærdigt over for de mennesker, der bliver parkeret og går glip af de muligheder, uddannelse giver.

Det er vores ansvar at forberede vores børn og unge på fremtiden.

Hovedvejen i vores uddannelsessystem er blevet, at de fleste tager en gymnasial uddannelse og derefter en videregående uddannelse. I dag ventes eksempelvis hver fjerde at gennemføre en universitetsuddannelse. Kandidatuddannelserne var engang for de få, der ønskede klassiske akademikerjobs eller en forskerkarriere. I dag er det blevet hovedvejen til arbejdsmarkedet for en langt større gruppe.

Det er grundlæggende positivt for både den enkelte og samfundet, at flere end tidligere i dag har mulighed for at tage en uddannelse på universitetet. Men dét, at så mange går samme vej, passer ikke nødvendigvis til det arbejdsmarked, de skal ud på bagefter.

Samtidig søger og gennemfører for få en erhvervsuddannelse. Det samme er tilfældet, når det handler om store og vigtige uddannelser, der uddanner til velfærdsfagene.

Der er brug for handling. Vi skal finde løsninger på de uløste problemer.

Færre unge skal forlade folkeskolen uden tilstrækkelige forudsætninger. De mange unge, der i dag

De udfordringer, vi står overfor, er ikke løst med én reform. Det kræver, at vi tør se på hele vores uddannelsessystem. Fra folkeskole til universiteter. Fra første skoledag til sidste arbejdsdag.

står uden uddannelse eller job, skal i uddannelse eller have et arbejde. Flere unge skal tage en erhvervsuddannelse eller velfærdsuddannelse, og kvaliteten af uddannelserne skal forbedres.

Der skal være flere og mere fleksible veje gennem universitetet – både når det gælder længde, indhold og specialisering. Den enkelte skal kunne tilrettelægge sin egen vej, så den matcher behov og fremtidsdrømme.

Og så skal vi væk fra den gammeldags idé om, at uddannelse kun er noget, man tager i første del af livet. De valg, vi træffer som unge, skal ikke låse os fast. Videreuddannelse, omskoling og opkvalificering skal være nøgleord gennem hele uddannelsessystemet.

Danmark er et lille land med en åben økonomi og internationale virksomheder i verdensklasse. Danske virksomheder har stor gavn af, at de kan rekruttere og fastholde højt specialiseret

arbejdskraft. Derfor skal Danmark være et land, der tiltrækker flere internationale talenter i uddannelsessystemet.

De udfordringer, vi står overfor, er ikke løst med én reform. Det kræver, at vi tør se på hele vores uddannelsessystem. Fra folkeskole til universiteter. Fra første skoledag til sidste arbejdsdag.

Det kræver, at vi er klar til samlet set at investere mere i vores børn og unge. I undervisning og i uddannelse. Derfor vil regeringen med den nye reformkurs investere massivt i vores fælles fremtid.

Regeringens svar er et ambitiøst reformprogram, der skal forberede vores børn og unge på fremtiden. Vi har gjort deres fremtid til en af vores vigtigste opgaver.

'Forberedt på fremtiden I' er det første udspil i en ny sammenhængende reformkurs på uddannelsesområdet.

Christina Egelund
Uddannelses- og
forskningsminister

Mattias Tesfaye
Børne- og undervisnings-
minister

Troels Lund Poulsen
Økonomiminister

Uddannelsessystemet og de uløste udfordringer

Det danske uddannelsessystem er på mange måder en succeshistorie.

Fri, lige og gratis adgang til uddannelse har løftet uddannelsesniveaet i Danmark generation efter generation.

Uddannelse gør os dygtigere, mere idérige og mere produktive og er på den måde med til at sikre vækst, velstand og velfærd. Uddannelse er det rum, hvori vi slipper nysgerrigheden fri, løfter os som

mennesker og finder fællesskaber for livet. Uddannelse bidrager til et stærkt og produktivt erhvervsliv, løfter konkurrenceevnen og er en forudsætning for høj faglighed og kvalitet i de offentlige services og tilbud.

Der findes imidlertid i dag en række åbenlyse udfordringer i uddannelsessystemet, som fortsat er uløste. Nogle har været forsøgt løst. Andre har ingen haft modet til at tage fat i. Udfordringer, der strækker sig fra folkeskole til universitet.

Folkeskolen motiverer langt fra alle

Bedre sammenhæng mellem det boglige, praktiske og kreative indhold i folkeskolen

Uddannelse starter i folkeskolen. Alle børn skal blive så dygtige, som de kan i folkeskolen. Men nogle elever har svært ved at bevare motivationen i folkeskolen og forlader skolen uden lyst til at lære mere.

Der er behov for at styrke elevernes motivation, dannelse og faglige udbytte. Der skal skabes en bedre sammenhæng mellem det boglige, praktiske og kreative indhold i skolen.

Undervisningen er for langt fra elevernes virkelighed. Der er behov for en folkeskole, der i højere grad giver eleverne indsigt i forskellige fagligheder og brancher, og som styrker deres fundament for at træffe kvalificerede valg af uddannelse efter folkeskolen. Eleverne må ikke per automatik vælge det almene gymnasium, idet dette medfører et mere ensporet uddannelsessystem, som ikke altid gavner hverken den enkelte eller samfundet.

For mange unge er ikke i gang med uddannelse eller job

42.000

I 2021 var der cirka 42.000 unge, der ikke var i uddannelse eller beskæftigelse.

På trods af det generelt stigende uddannelsesniveau er der stadig en gruppe, som ikke kommer med. 42.000 unge mellem 15 og 24 år, svarende til 6 procent, har i dag hverken job eller uddannelse. Og der er stadig ulighed mellem ufaglærtes børn og akademikernes børn i deres muligheder for selv at få en uddannelse.

Det er hverken godt for vores arbejdsmarked eller for den enkelte, at mange unge hverken har job eller uddannelse, for vi har brug for alle. Vi ved, at det er afgørende for livskvaliteten at få en uddannelse og være en del af et arbejdsfællesskab.

40%

falder fra erhvervsuddannelserne.

Færre og færre faglærte

Sidste år uddannede vi næsten 27.000 dygtige faglærte, men der er potentiale for at uddanne mange flere. Vi har derfor brug for at udfordre automatpiloten og den hovedvej, der i dag er fra folkeskolen til det almene gymnasie.

Andelen af unge, som søger ind på en erhvervsuddannelse direkte efter 9. og 10. klasse, er stagneret på cirka 20 procent. Dertil kommer at mange af dem, der faktisk vælger en erhvervsuddannelse,

falder fra undervejs – frafaldet på erhvervsuddannelserne er cirka 40 procent. Samtidig trækker store årgange sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Antallet af faglærte mellem 15-69 år forventes at falde med knap 100.000 frem mod 2030 set i forhold til 2019.

2%

optages på en videregående uddannelse på baggrund af en erhvervsuddannelse.

Et uddannelsessystem med barrierer

Unge i dag kan opleve, at det er svært at skifte spor, når man først har valgt en uddannelse. At uddannelsessystemet har forhindringer og forgreninger, der ender blindt. Hvert år skifter cirka 13.000 studerende fra én videregående uddannelse til en anden – uden at de nødvendigvis får merit for de fag, de har taget tidligere.

Unge kan føle, at dørene lukkes, hvis ikke de går i gymnasiet, og en del fravælger fag – og endda

socialt liv og venskaber – i drømmen om et karaktergennemsnit, der er højt nok til, at de kan komme i betragtning til en universitetsuddannelse.

Og selvom mange faglærte kan have gode forudsætninger for at gennemføre en videregående uddannelse er det kun 2 procent, der optages på en videregående uddannelse på baggrund af en erhvervsuddannelse, og på landets universiteter er tallet tæt på nul.

24%

Antallet af ansøgere til lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne faldt med 24 pct. fra 2019 til 2022.

Rekrutteringen til velfærdsfagene er udfordret

Dygtige og engagerede lærere, pædagoger, pædagogiske assistenter, socialrådgivere, social- og sundhedsmedarbejdere og sygeplejersker er kernen i vores velfærdssamfund. Det er dem, der understøtter vores børn, tager hånd om vores udsatte og behandler vores syge.

Men søgningen til de uddannelser, der understøtter vores kernevelfærd, er faldende. Antallet af ansøgere til lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelserne faldt med 24 procent fra 2019 til 2022. Og i de kommende år, hvor ungdomsårgangene bliver mindre på grund af den

demografiske udvikling, vil den forventeligt falde yderligere.

Dertil kommer, at mange på uddannelserne ikke føler sig godt nok rustet til det arbejds-liv, der venter dem. Mange nyuddannede inden for velfærdsprofessionerne oplever i dag et "praksischock" i overgangen fra uddannelse til arbejde.

Bedre rammer for efteruddannelses- og specialiseringsmuligheder inden for disse fag skal bidrage til, at færre søger væk fra fagene.

1/4

I dag ventes hver fjerde unge at gennemføre en universitetsuddannelse.

Den samme vej gennem universiteterne

I dag ventes hver fjerde unge at gennemføre en universitetsuddannelse. Det er grundlæggende positivt, men det betyder også, at flere og flere kandidatuddannede i fremtiden vil skulle finde job i brancher og sektorer, der ikke tidligere typisk har beskæftiget kandidater.

Det stiller nye krav til indretningen af vores universitetsuddannelser. I dag går rigtig mange

studerende den samme vej gennem universiteterne. Derfor er der grund til at kigge på, om universitetsuddannelserne kan indrettes mere fleksibelt. Med varierende længder og forskellige grader af specialisering. Hvor fleksibiliteten er større, og hvor der er bedre muligheder for at sprede uddannelse ud over hele arbejdslivet.

En sammenhængende reformkurs

Forberedt på fremtiden

Skal de uløste problemer overkommes, og de positive udviklinger styrkes, kræver det en ny ambitiøs reformkurs i det samlede uddannelsessystem. En fremsynet udvikling af uddannelsessystemet gennem samarbejde og inddragelse af relevante aktører.

Det handler om at åbne nye muligheder og sikre sammenhæng – også for internationale studerende. Så flere mennesker fremover vil møde endnu bedre, fagligt stærke og mere relevante uddannelser med plads til udvikling, trivsel og dannelse.

Det handler om, at vi forbereder os på fremtiden.

'Forberedt på fremtiden' er rammen om regeringens sammenhængende reformkurs på det samlede uddannelsesområde.

En reformkurs, hvor regeringen samlet set vil investere flere midler i børn, unge og uddannelse.

Reformprogrammet vil indeholde udspil, initiativer, tiltag og partnerskaber af forskellig karakter. Det vil tage fat på forskellige dele og elementer i uddannelsessystemet med den samme ambition: At skabe et uddannelsessystem, der fra folkeskolen til de videregående uddannelser giver børn og unge de bedste forudsætninger for at begå sig i livet.

Folkeskolen skal styrke valget af den videre vej

Regeringen vil sætte folkeskolen fri, så det vigtigste kommer i fokus – de basale færdigheder, børnenes udvikling, dannelse og trivsel. Skolen skal forberede børnene til en ungdomsuddannelse, herunder fag inden for eksempelvis håndværk og pleje samt de gymnasiale uddannelser. Regeringen vil skabe en folkeskole, der motiverer alle elever og giver dem lyst til at lære mere.

Alle skal med

Regeringen vil skabe et uddannelsessystem, der fra folkeskolen til de videregående uddannelser giver alle børn og unge de bedste forudsætninger for at begå sig videre i livet, herunder med et bredt kendskab til deres egne evner og til de muligheder, arbejdslivet byder på.

Flere faglærte

Regeringen vil styrke erhvervsuddannelserne og få flere til at søge denne vej. Flere ufaglærte skal opkvalificeres og efteruddannes. Det skal være muligt at uddanne, omskole og opkvalificere sig gennem et helt arbejdsliv.

Nye fleksible universitetsveje

Styrkede professions- og erhvervsrettede uddannelser

Regeringen vil øge kvaliteten af professions- og erhvervsrettede uddannelser. Det handler om at opbygge uddannelserne mere fleksibelt, øge kvaliteten og skabe en bedre praksiskobling. Og det handler om bedre efteruddannelsesmuligheder igennem hele arbejdslivet.

Et uddannelsessystem der bryder barrierer og skaber sammenhæng

Regeringen vil styrke sammenhængen i og vejene ind i det videregående uddannelsessystem. Herunder blandt andet et nyt optagelsessystem, udbredelse af merit og færre barrierer for efter- og videreuddannelse på videregående niveau.

Fremtidens videregående uddannelseslandskab

Regeringen vil udarbejde en samlet, langsigtet plan for det videregående uddannelses- og institutionslandskab. Der skal være gode uddannelses tilbud og bæredygtige uddannelser i alle dele af landet, og uddannelserne skal udvikles i takt med arbejdsmarkedets behov.

Nye fleksible universitetsveje

Regeringens foreslår

Et nyt kandidatuddannelseslandskab

Regeringen vil reformere universitetsuddannelserne, så de studerende får mulighed for at vælge mellem flere forskellige kandidatveje. De studerende skal fremover tilbydes:

- Kandidatuddannelser på 1½ studieår med et tydeligt arbejdsmarkedssigte.
- Kandidatuddannelser på 2 studieår med større grad af specialisering.
- Kandidatuddannelser på 2½ - 3 studieår med en høj grad af specialisering.
- Fleksible erhvervskandidatuddannelser af varierende længde.

Nye kandidatuddannelser på 1½ studieår og flere erhvervskandidater

Regeringen foreslår, at op imod halvdelen af kandidatuddannelsespladserne fremover udbydes som nye kandidatuddannelser på 1½ studieår, og at der oprettes flere fleksible erhvervskandidatuddannelser. Størstedelen af pladserne på de nye uddannelser vil blive udbudt inden for samfundsvidenskab og humaniora og i mindre grad på de sundhedsvidenskabelige, naturvidenskabelige og tekniske områder.

Ambitiøse kvalitetsmålsætninger for de nye kandidater

En markant investering i de nye kandidatuddannelser skal understøtte, at de studerende får flere ugentlige timer, øget feedback og mere vejledning, ligesom en væsentlig del af undervisningen tilrettelægges på mindre hold, så der er tæt kontakt med undervisere og medstuderende. Konkret har regeringen blandt andet en ambition om, at de studerende på de nye 1½-årige kandidatuddannelser skal have 15 timers planlagt undervisning og vejledning om ugen.

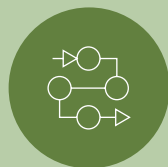
Gode muligheder for at dygtiggøre sig hele livet

Der skal skabes bedre muligheder for at efter- og videreudanne sig løbende og senere i livet ved at bygge videre på kandidatuddannelsen eller starte på en helt ny.

Flere internationale universitetsstuderende

Det skal være muligt for at optage flere internationale studerende inden for områder, hvor dansk erhvervsliv efterspørger højt specialiseret arbejdskraft.

En inddragende proces

Der tilrettelægges en inddragende proces med relevante parter, der – i forlængelse af en politisk aftale – skal udforme de konkrete nye kandidatveje, herunder understøtte, at de nye erhvervskandidatuddannelser kommer godt i gang.

Investering i børn, unge og uddannelse

Regeringens forslag indebærer en samlet prioritering varigt til universitetsområdet på 950 mio. kr. Reformen skaber derudover et provenu på 1,35 mia. kr. varigt, som regeringen vil prioritere til børn, unge og uddannelse.

Universitetsuddannelserne og de uløste udfordringer

Universitetet uddanner flere og til et bredere arbejdsmarked

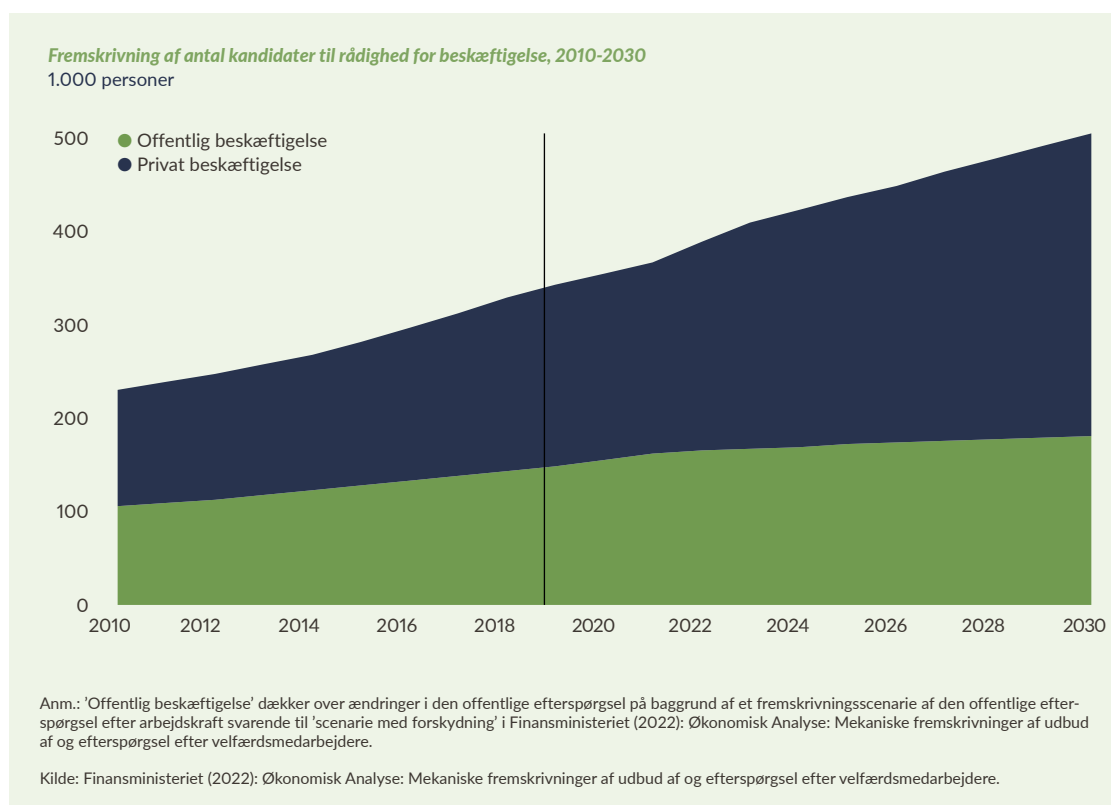
Over de seneste årtier er flere unge blevet optaget på universitetet. I 1990 var det omkring hver tiende af en ungdomsårgang, der gennemførte en universitetsuddannelse. I dag forventes det at være hver fjerde ung.

Det er grundlæggende positivt. Den enkelte har fået flere muligheder og større frihed, mens velstanden i samfundet er vokset.

Men det betyder også, at kandidatuddannelserne i dag er blevet et tilbud for en større og mere forskelligartet gruppe.

Tidligere var kandidatuddannede i høj grad beskæftiget i den offentlige sektor. Det øgede antal kandidatuddannede indebærer, at de nyuddannede både i dag og i fremtiden skal varetage en bredere vifte af job på nye dele af arbejdsmarkedet.

En fremskrivning viser, at antallet af kandidater, der skal ud på det private arbejdsmarked, ventes at blive mere end fordoblet over en 15-årig periode – fra 150.000 i 2015 til knap 320.000 i 2030. Det betyder, at der vil være forskellige krav til, hvad universitetsuddannede skal kunne.

Universitetsvejene er ens

9/10

bachelorstuderende læser direkte videre på en kandidatuddannelse.

I Danmark findes der i dag knap 500 forskellige udbud af kandidatuddannelser. Langt de fleste er tilrettelagt på fuld tid over to år. Der er med andre ord meget lidt variation i længden og graden af specialisering. Samtidig er det meget forskelligt, i hvor høj grad uddannelserne er udviklet i samarbejde med erhvervslivet

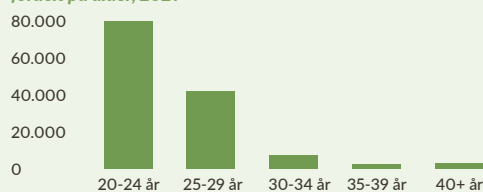
Langt de fleste tager stort set al universitetsuddannelse som en samlet blok i starten af livet. Det betyder, at universitetsuddannelse typisk er noget, der foregår, mens man er i 20'erne og delvist 30'erne.

Omvendt er det relativt få, der tager en universitetsuddannelse, når de er i 40'erne, 50'erne og 60'erne. Det harmonerer dårligt med, at arbejdslivet for de fleste er blevet længere, og den

teknologiske udvikling forventeligt kan betyde, at flere vil skulle dygtiggøre sig senere i livet eller skifte spor.

I dag tager 9 ud af 10 bacheloruddannede desuden deres kandidatuddannelse i direkte forlængelse af bacheloruddannelsen, selvom bachelor- og kandidatuddannelserne egentlig er separate uddannelser.

Antal studerende, der er igang med en universitetsuddannelse, fordelt på alder, 2021

Potentiale for bedre kobling mellem uddannelserne og arbejdsmarkedet

2%

af de kandidatstuderende tager en erhvervskandidat.

Universiteterne har løbende tilpasset indholdet på uddannelserne, så der på forskellig vis indgår kontakt med og inddragelse af arbejdsmarkedet undervejs, men der er fortsat potentiale for forbedringer.

Tal fra Danmarks Studieundersøgelse viser f.eks., at 42 procent af de nyuddannede kandidater oplever, at overgangen fra uddannelse til arbejdsmarked er svær. De nyuddannede universitetskandidater angiver, at det er svært at gennemskue og formidle,

hvordan deres kompetencer kan bruges i praksis. 35 procent angiver, at det er svært at formidle deres kompetencer, og 30 procent at det er svært at gennemskue, hvilke jobs de kan søge.

Der er endvidere potentiale for at koble uddannelse og arbejde mere end i dag. I dag er det eksempelvis kun 2 procent, der uddanner sig på en såkaldt erhvervskandidatuddannelse, hvor man arbejder mindst 25 timer om ugen, mens man studerer.

De studerende får begrænset undervisning og feedback

36%

af de kandidatstuderende savner feedback.

På en del studieretninger er der i dag få undervisningstimer og begrænset kontakt mellem undervisere og studerende. Hver tredje studerende på kandidatuddannelserne tilbydes således mindre end 10 timers undervisning og vejledning om ugen.

Det betyder, at mange har, hvad der svarer til, 27-30 timers selvstudier om ugen. Det harmonerer

dårligt med, at hver sjette kandidatstuderende føler sig ensom. Samtidig savner 36 procent af de kandidatstuderende mere feedback fra deres undervisere. Det risikerer at gå ud over de studendes faglige udbytte og deres trivsel. Vi ønsker at forbedre rammerne om det gode studieliv.

Dansk erhvervsliv efterspørger højt kvalificeret arbejdskraft

Danske virksomheder efterspørger højt uddannet arbejdskraft inden for en række områder. For eksempel ingeniører og naturvidenskabelige kandidater til at opfinde, planlægge og udføre opgaverne, når vi skal i mål med den grønne omstilling. Og specialister i IT og computer science til at hjælpe os med både at udvikle og levere de rigtige løsninger, hvis Danmark fortsat skal være et digitalt foregangsland.

Internationale studerende er en vigtig mulighed for danske virksomheder til at rekruttere højt uddannet arbejdskraft, som er svær at finde i tilstrækkeligt omfang blandt danske dimittender. Der er derfor behov for at tiltrække og fastholde flere internationale studerende inden for de områder, hvor der forventeligt vil være efterspørgsel på højt kvalificerede medarbejdere. Vel at mærke uden, at udgifterne til SU til vandrende arbejdstagere stiger mere end, hvad Folketingets partier har forpligtet sig på.

Nye fleksible universitetsveje

Regeringen vil etablere nye fleksible uddannelsesveje på universiteterne. Det skal ske ved, at op imod halvdelen af kandidatuddannelsespladserne fremover udbydes som nye kandidatuddannelser på 1½ studieår med et tydeligt arbejdsmarkedssigte og ved at oprette flere erhvervs kandidatuddannelser.

Udviklingen af de nye uddannelsesveje skal gå hånd i hånd med, at kvaliteten på uddannelserne løftes med flere timer, mindre hold og bedre vejledning.

Der skal samtidig være nye efteruddannelsesmuligheder for dem, der har taget de nye kandidatuddannelser, så de har mulighed for at tilegne sig ny viden og nye kompetencer senere i livet.

Regeringen lægger vægt på, at dem, der kender uddannelserne og arbejdsmarkedets behov, involveres i, hvordan reformen implementeres. Derfor vil universiteter, erhvervsliv og studerende blive involverede i den konkrete udformning af de nye uddannelser.

En investering i universitetsområdet

**950
mio. kr.**

prioriteres til universitetsområdet.

**1,35
mia. kr.**

prioriteres til børn, unge og uddannelse.

Regeringens forslag til en universitetsreform indebærer en samlet prioritering til universitetsområdet varigt på cirka 950 mio. kr.

Cirka 600 mio. kr. årligt skal gå til et nyt kandidatlandskab med flere veje af høj kvalitet og et løft af kvaliteten på universiteternes bacheloruddannelser.

Regeringen lægger desuden op til at afsætte cirka 250 mio. kr. til nye og bedre videreuddannelsesmuligheder for studerende, der har taget en kandidatuddannelse på 1½ studieår, og cirka 100 mio. kr. til flere internationale studerende.

Finansieringen kommer dels fra, at der med reformen vil være færre udgifter til taxameter svarende til cirka 430 mio. kr. Derudover vil der med reformen være færre udgifter til SU svarende til cirka 350 mio. kr. Hertil kommer finansiering fra en

ramme afsat til uddannelse i forbindelse med *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* svarende til cirka 90 mio. kr. samt cirka 80 mio. kr. fra det afledte provenu til at understøtte reformens formål med at skabe nye universitetsveje og bedre muligheder for efteruddannelse.

Reformen skaber derudover et provenu på cirka 1,35 mia. kr. varigt, som regeringen vil prioritere til børn, undervisning og uddannelse.

Reformens samlede virkning på den strukturelle beskæftigelse er omtrent 6.000 fuldtidsbeskæftigede i 2030.

Et nyt kandidatuddannelseslandskab

Regeringen ønsker, at de studerende skal have mulighed for at vælge mellem flere forskellige kandidatveje, end det er tilfældet i dag. Det skal ske ved at gentænke det eksisterende kandidatuddannelseslandskab og investere i de nye veje. Det vil være til gavn for den enkelte studerende, der i højere grad kan vælge den vej, der passer bedst til konkrete ønsker og behov. Og det vil være til gavn for samfundet, når arbejdsgiverne fremadrettet vil kunne rekruttere kandidater med mere forskelligartede profiler, som undervejs i arbejdslivet kan specialisere sig.

De studerende skal fremover opleve et universitetslandskab med forskellige veje – både når det handler om længde, specialisering og tilrettelæggelse. Og der skal være mulighed for at vende tilbage og bygge videre på sin kandidatuddannelse eller skifte spor senere.

Regeringen foreslår, at de nye uddannelsesveje skabes ved, at op imod halvdelen af

kandidatuddannelsespladserne fremover udbydes som nye kandidatuddannelser på 1½ studieår og ved at oprette flere erhvervs-kandidatuddannelser.

De nye kandidatuddannelser på 1½ studieår skal udbydes inden for alle hovedområder – dog i forskelligt omfang. Regeringen foreslår, at størstedelen bliver udbudt inden for samfundsvidenskab og humaniora og i mindre grad på de sundhedsvidenskabelige, naturvidenskabelige og tekniske områder. Uddannelser der giver autorisation, som eksempelvis læge og dyrlæge, vil ikke kunne udbydes som kandidatuddannelser på 1½ studieår.

Det er væsentligt for regeringen, at der er gode uddannelsestilbud i alle dele af landet. I udviklingen af det nye kandidatlandskab vil der derfor skulle tages højde for, at der er en fornuftig geografisk balance mellem udbud af forskellige slags kandidatuddannelser.

Nye fleksible kandidatveje

Bacheloruddannelse

Kandidatuddannelser på 1¼ studieår med tydeligt arbejdsmarkedssigte (75 ECTS)

Forskningsbaserede fuldtidsuddannelser tilrettelagt over to semestre efterfulgt af en afsluttende opgave, der skrives hen over sommeren.

Kendetegnet ved tydelig kobling til arbejdsmarkedet gennem eksempelvis cases og projektforbøb hos virksomheder og offentlige arbejdsgivere samt et højt antal ugentlige timer, feedback og vejledning.

Kandidatuddannelser på 2 studieår med en større grad af specialisering (120 ECTS)

Forskningsbaserede fuldtidsuddannelser målrettet studerende, der ventes at skulle arbejde i mere specialiserede jobfunktioner eller gå forskervejen.

Kendetegnet ved længere uddannelsesforløb på områder, hvor der stilles specifikke kompetencekrav.

Kandidatuddannelser på 2½ - 3 studieår med en høj grad af specialisering (150 - 180 ECTS)

Forskningsbaserede fuldtidsuddannelser inden for områder, der er karakteriseret af høj kompleksitet.

Kendetegnet ved længere uddannelsesforløb med særlig høj specialiseringsgrad.

Fleksible erhvervs-kandidatuddannelser i varierende længde (75 - 180 ECTS)

Forskningsbaserede deltidsuddannelser, der tages sideløbende med beskæftigelse.

Kendetegnet ved at uddannelsen kobles tæt til et relevant job og derfor planlægges fleksibelt.

Der lægges op til, at den foreslåede reform af universitetsuddannelserne følges af en tilsvarende proces for kandidatuddannelserne på de kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Uddannelses- og Forskningsministeriet.

I forbindelse med en reform af universitetsuddannelserne kan en række små forskningsmiljøer rundt omkring i Danmark blive udfordret.

Regeringen vil inden for forskningsbudgettet prioritere at understøtte små forskningsmiljøer, der bliver berørt af et ændret uddannelseslandskab. Regeringen vil derfor senere præsentere et oplæg til, hvordan små berørte forskningsmiljøer kan understøttes økonomisk, herunder gennem mere langsigtede strategiske forskningsprioriteringer.

Nye kandidatuddannelser på 1¼ studieår med et tydeligt arbejdsmarkedssigte

Regeringen foreslår, at der oprettes nye kandidatuddannelser på 1¼ studieår med et tydeligt arbejdsmarkedssigte. Uddannelserne henvender sig særligt til studerende, der ønsker arbejdsmarkedsfokus i deres uddannelse.

Regeringen foreslår, at de nye kandidatuddannelser tilrettelægges som fuldtidsuddannelser over to semestre efterfulgt af en større afsluttende opgave, der skrives hen over sommeren.

Kandidatuddannelserne vil ligesom de øvrige universitetsuddannelser være forskningsbaserede. De studerende vil i løbet af deres uddannelse som en integreret del af undervisningen få gode muligheder for at afprøve deres faglighed og teoretiske viden i praksis igennem eksempelvis cases og projektsamarbejder med relevante virksomheder.

En markant investering i det nye kandidatuddannelseslandskab skal bl.a. understøtte, at de studerende

får flere ugentlige timer og mere feedback og vejledning, ligesom en væsentlig del af undervisningen tilrettelægges på mindre hold, hvilket muliggør tæt kontakt med undervisere og medstuderende.

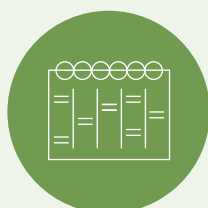
Regeringen vil derfor gå i dialog med universiteterne om, hvordan der kan formuleres relevante mål for uddannelser af høj kvalitet. Afsættet for dialogen vil være en ambition om:

- 15 timers undervisning og vejledning ugentligt.
- ¼ af undervisningen skal foregå på små hold på de uddannelser, som er præget af forholdsvis meget selvstudie.
- ¼ af undervisningen skal udgøres af vejledning og feedback på uddannelser, som har mange forelæsninger frem for undervisning på mindre hold.

Ambitiøse kvalitetsmålsætninger for kandidatuddannelser på 1¼ studieår

Flere timer

Ambition om 15 timers undervisning og vejledning

Mindre hold

Ambition om, at ¼ af undervisningen skal foregå på små hold på de uddannelser, som er præget af forholdsvis meget selvstudie

Mere vejledning

Ambition om, at ¼ af undervisningen skal udgøres af vejledning og feedback på uddannelser, som har mange forelæsninger frem for undervisning på mindre hold

Efter- og videreuddannelse på kandidatniveau eller en ny kandidatuddannelse

Regeringen ønsker, at flere uddanner sig løbende gennem arbejdslivet, så uddannelse ikke overvejende er noget, man tager i en samlet blok først i livet.

Konkret foreslår regeringen derfor, at de nye kandidater på 1 1/4 studieår får bedre muligheder for efteruddannelse i form af:

- Mulighed for at vende tilbage til universitetet og tage fag, moduler, særlige kandidatforløb eller en hel ny kandidatuddannelse på erhvervskandidatlignende vilkår.
- Markant lavere deltagerbetaling inden for det eksisterende voksen- og efteruddannelsessystem. Det kan både være kurser, der udbydes på universiteterne eller på de øvrige videregående uddannelsesinstitutioner, eksempelvis som enkeltfag, diplom- eller masterkurser.
- Mulighed for at tage endnu en hel kandidatuddannelse på fuldtid (efter to år på arbejdsmarkedet).

For mange vil livssituationen have ændret sig, når behovet for mere uddannelse opstår. Uddannelses-tilbuddene skal derfor gøre det muligt og attraktivt

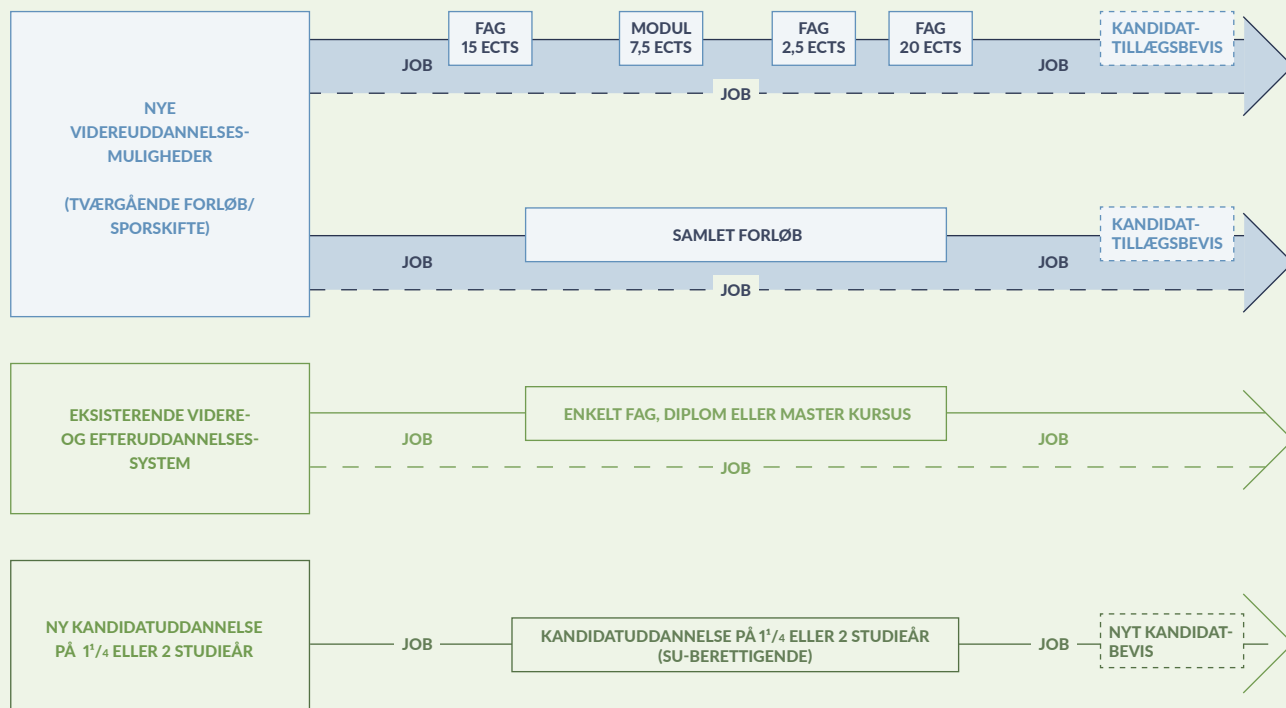
at uddanne sig fleksibelt sideløbende med både arbejds- og familieliv.

Regeringen lægger derfor op til, at der skal udvikles en række nye efter- og videreuddannelsesstilbud på kandidatniveau. De nye tilbud skal være tilrettelagt, så de passer ind i den studerendes livssituation – eksempelvis om aftenen, i weekenden eller over sommerperioden, og så man som studerende både kan tage enkelte fag, moduler eller en hel kandidatuddannelse sideløbende med, at man arbejder.

Forløbene skal både give den enkelte mulighed for at specialisere sig og mulighed for at skifte spor. Der kan således både være tale om specialiseringsforløb, hvor den studerende kan specialisere sig inden for dele af sit fagfelt, og mere tværgående forløb, hvor man som kandidat kan skifte fagligt spor.

Regeringen vil gå i dialog med universiteterne om en model for, at studerende, der har gennemført efter- og videreuddannelsesaktiviteter svarende til 3/4 studieår (45 ECTS), får et nyt kandidatillægsbevis, som dokumenterer, at de har gennemført uddannelse på kandidatniveau svarende til i alt 2 studieår (120 ECTS).

Nye uddannelsesstilbud til kandidater på 1 1/4 studieår

5.000

Det er regeringens ambition, at der skal oprettes 5.000 erhvervs kandidatpladser.

Bedre mulighed for uddannelse sideløbende med beskæftigelse – markant udvidelse af erhvervs kandidatordningen

Regeringen foreslår at udvide mulighederne for at tage en kandidatuddannelse sideløbende med, at man arbejder. Flere studerende skal have mulighed for at koble studie- og arbejdsliv og dermed knytte det, de lærer på deres uddannelse, til de arbejdsopgaver de har på arbejdspladsen.

Regeringen ønsker en markant forøgelse af den eksisterende erhvervs kandidatordning, så flere studerende kan få mulighed for at gøre brug af ordningen. Det er regeringens målsætning, at op mod 5.000 studerende om året skal tage en erhvervs kandidatuddannelse. Det er et ambitiøst mål.

Undervisningen på uddannelserne skal samtidig tilrettelægges mere fleksibelt end i dag, så den passer til de studerendes hverdag, hvor der både skal studeres og gøres karriere. Undervisningen skal eksempelvis kunne foregå på særskilte hold, der tilrettelægges digitalt, uden for almindelig arbejdstid eller i moduler, der kan passes ind i forhold til arbejdsbyrden i jobbet.

Mulighederne for at tage en erhvervs kandidatuddannelse på deltid skal derudover gøres mere fleksible, så det er op til den enkelte studerende og uddannelsesinstitutionerne, hvor lang en periode uddannelsen tilrettelægges over. I dag er varigheden for en erhvervs kandidat fastlagt på forhånd til fire år.

For at understøtte at den nye erhvervs kandidatordning kommer godt i gang etablerer Uddannelses- og Forskningsministeriet, Danske Universiteter, Dansk Industri og Dansk Erhverv et nyt kandidatpartnerskab.

Regeringen vil desuden invitere de offentlige arbejdsgivere til et forpligtende samarbejde om udvikling af den nye fleksible erhvervs kandidatordning.

Et kandidatpartnerskab med universiteter og erhvervsliv

For regeringen har det høj prioritet, at dansk erhvervsliv og danske virksomheder får stor gavn af de forskellige nye kandidatuddannede. Også for den studerende er sammenhængen mellem studiet og arbejdslivet vigtig.

Skal den nye fleksible erhvervs kandidat blive en succes, kræver det, at de danske universiteter og virksomheder er i stand til sammen at udvikle ordningen og stille de nødvendige erhvervs kandidatpladser til rådighed.

Derfor etablerer Uddannelses- og Forskningsministeriet, Danske Universiteter, Dansk Industri og Dansk Erhverv et nyt kandidatpartnerskab. Partnerskabet vil arbejde med at udvikle de nye fleksible erhvervs kandidatuddannelser blandt andet på områder, hvor der er behov for flere engelsksprogede uddannelsespladser.

Partnerskabet vil samtidig fungere som et dialogforum i forhold til på hvilke områder, der er behov for flere engelsksprogede uddannelsespladser, samt give mulighed for input i forhold til, hvilke videre- og efteruddannelsesmuligheder de kandidatuddannede i danske virksomheder efterspørger. Partnerskabet opstartes i efteråret 2023. I første omgang for en 3-årig periode.

Kandidatuddannelser på 2 studieår med større grad af specialisering

Regeringen ønsker, at en stor del af det nye kandidatlandskab udgøres af kandidatuddannelser på 2 studieår med en større grad af specialisering. Disse uddannelser vil blive udbudt på alle hovedområder og særligt på områder, hvor der er behov for højt specialiseret arbejdskraft.

Kandidatuddannelser med en større grad af specialisering vil særligt være relevant inden for de sundhedsvidenskabelige, naturvidenskabelige og tekniske områder. Disse kandidatuddannelser vil således henvende sig til studerende, der umiddelbart efter uddannelsen skal arbejde i højt specialiserede job eller forske.

Nye højt specialiserede kandidatuddannelser på 2½ - 3 studieår

Regeringen foreslår, at der som en del af et nyt varieret kandidatuddannelseslandskab introduceres udvalgte længere kandidatuddannelser målrettet områder, hvor specifikke kompetencer er påkrævet.

erhvervslivet. Det kan eksempelvis være inden for tekniske områder, der er karakteriseret af høj kompleksitet, som kvante- eller nanoområdet, eller på sundheds- og life science-området.

Der lægges op til, at der oprettes nye kandidatuddannelser af 2½ eller 3 studieår inden for udvalgte områder, der kræver en særlig høj specialiseringsgrad, og hvor der er tydelig efterspørgsel fra

Opgaven med at udvælge og udvikle de nye højt specialiserede uddannelser forankres i kandidatudvalget.

Flere internationale studerende

Regeringen ønsker at øge antallet af internationale studerende inden for områder, hvor danske virksomheder efterspørger højtuddannet arbejdskraft. Med respekt for tidligere indgåede politiske aftaler, herunder på SU-området, foreslår regeringen derfor, at universiteterne kan oprette 1.100 engelsksprogede studiepladser hvert år i perioden 2024-2028 og 2.500 studiepladser årligt fra 2029.

Derudover lægger regeringen op til, at der oprettes erhvervs kandidatuddannelser på engelsk inden for områder, hvor der er et potentiale for at rekruttere højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft.

Regeringens målsætning er, at 2.500 studerende hvert år på sigt skal tage en erhvervs kandidat på en engelsksproget uddannelse.

Kriterierne for på hvilke områder der skal være mulighed for at oprette flere studiepladser, fastsættes i kandidatpartnerskabet med universiteterne og erhvervslivet.

2.500

Ambitionen er, at 2.500 nye erhvervs kandidater udbydes som engelsksprogede

2.500

Der oprettes 2.500 engelsksprogede fuldtidsstudiepladser på universiteterne fra 2029

Nyt kandidat-udvalg

Inddragelse og udvikling af de konkrete uddannelser

Det er afgørende for regeringen, at dem, der kender uddannelserne, inddrages tæt i udviklingen og tilrettelæggelsen af det nye kandidatlandskab. Samtidig prioriterer regeringen en god implementering af det nye kandidatlandskab. Derfor er der afsat midler til at understøtte reformen (eksempelvis til udvikling af uddannelser, vejledning mv.).

Konkret foreslår regeringen derfor, at arbejdet – i forlængelse af en politisk aftale – forankres i et nyt kandidatudvalg.

Universiteter, kunstneriske uddannelsesinstitutioner, erhvervsliv, studerende og ministerier skal i samarbejde identificere de nye kandidatveje, herunder hvilke konkrete uddannelser, der skal udbydes som kandidatuddannelser på 1½ studieår.

Arbejdet tilrettelægges, så de første hold kan dimittere i 2029.

Udvalget skal i sit arbejde bl.a. tage højde for erhvervslivets behov for højt specialiseret arbejdskraft inden for udvalgte områder, herunder at nogle fagområder i meget høj grad uddanner til jobfunktioner, hvor de studerende umiddelbart efter uddannelsen skal arbejde i højt specialiserede job eller forske. Udvalget skal desuden have blik for sammenhængen i uddannelseslandskabet, herunder at der eksempelvis på det tekniske område

allerede findes forskellige uddannelseslængder for ingeniørområdet.

Udvalget skal også tage hensyn til små fagområder og robustheden i de tilknyttede forskningsmiljøer samt, at der i det nye kandidatuddannelseslandskab er geografisk balance mellem udbud af de forskellige kandidatuddannelser.

Udvalget skal desuden komme med forslag til eventuelle tilpasninger af de akademiske bacheloruddannelser således, at der skabes gode rammer for uddannelsesforløb med høj kvalitet og løbende kobling til omverdenen bl.a. i form af projektorienterede forløb, udenlandsophold, mv.

Udvalget skal endvidere konkretisere, hvilke uddannelses tilbud der skal udvikles til uddannede fra kandidatuddannelser på 1½ studieår med henblik på at skabe bedre rammer for livslang læring på universiteterne.

En kandidatuddannelse på 1½ studieår vil ikke automatisk give adgang til ph.d.-uddannelsen. Der skal dog ikke opstå blindgyder for de studerende, hvorfor kandidatudvalget vil skulle udforme en konkret model for supplerende, eventuelt inspireret af 4+4-ordningen. De kunstneriske uddannelser vil få et selvstændigt spor i kandidatudvalgets arbejde.

De næste reformskridt for de videregående uddannelser

Udspillet om et nyt fleksibelt universitetslandskab i 'Forberedt på fremtiden I' er det første af en række reforminitiativer på det videregående uddannelsesområde i de kommende år.

Regeringens oplæg til et nyt universitetsuddannelseslandskab vil få stor betydning for de samlede videregående uddannelser. Det gælder, når det handler om, hvilke uddannelsesinstitutioner der skal udbyde forskellige typer af uddannelser, ligesom et nyt uddannelseslandskab må forventes at påvirke de unges uddannelsesvalg og søgemønstre.

Dertil kommer, at de videregående uddannelser, som tidligere beskrevet, allerede i dag står over for en række uløste udfordringer.

Set med regeringens øjne kalder det på en mere sammenhængende reformtænkning på det videregående uddannelsesområde. Og det kalder på, at dem, der kender uddannelserne, dem, der studerer

på dem og dem, der skal ansatte fremtidens dimitter, inddrages tæt i arbejdet.

Det er baggrunden for, at regeringen inviterer uddannelsesinstitutioner, studerende, erhvervsliv, offentlige arbejdsgivere, relevante organisationer og eksperter med om bordet.

Sammen skal vi i *Forum for fremtidens videregående uddannelser* drøfte udfordringer, dilemmaer, svære prioriteringer og løsninger, når det handler om, hvordan de videregående uddannelser bedst kan forberedes til fremtiden.

Det handler blandt andet om: Hvordan vi i fremtiden får flere til at søge de professions- og erhvervsrettede uddannelser? Hvordan vi i fremtiden får et videregående uddannelsessystem, der hænger bedre sammen? Hvordan det samlede videregående uddannelseslandskab i fremtiden skal se ud?

Forum for fremtidens videregående uddannelser

Som en del af reformprogrammet 'Forberedt på fremtiden' lægger regeringen i de kommende år op til reformer af det videregående uddannelsesområde. Det er afgørende for regeringen, at dem, der kender uddannelserne bedst, inddrages tæt i arbejdet.

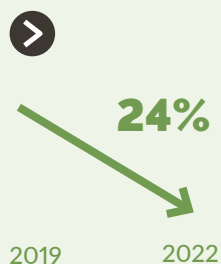
Regeringen inviterer derfor de centrale aktører på området med i Forum for fremtidens videregående uddannelser.

Her vil studerende, universiteter, kunstneriske uddannelsesinstitutioner, professionshøjskoler, erhvervsakademier, maritime uddannelsesinstitutioner, erhvervsliv, offentlige arbejdsgivere, organisationer og eksperter drøfte udfordringer, mulige løsninger på det videregående uddannelsesområde.

Uddannelses- og forskningsministeren er formand for forummet, der sekretariatsbetjenes af Uddannelses- og Forskningsministeriet. Børne- og Undervisningsministeriet deltager også i arbejdet.

Arbejdet startes op efter sommerferien 2023.

Stærke professions- og erhvervsrettede uddannelser

På velfærdsområdet har der været et markant fald i søgningen til lærer-, pædagog-, sygeplejerske- og socialrådgiveruddannelsen fra 2019 til 2022.

Ud af de i alt cirka 260.000 studerende på de videregående uddannelser går cirka 120.000 på en professionsbachelor-, en erhvervsakademi- eller en maritim uddannelse.

De professions- og erhvervsrettede uddannelser udgør en væsentlig del af det videregående uddannelsessystem, og spiller en vigtig rolle for både dansk erhvervsliv og for vores velfærdssamfund. Uddannelserne spænder vidt fra finansøkonom-, elinstallatør- og diplomingeniøruddannelser til uddannelserne til pædagog, lærer og sygeplejerske.

Allerede i dag er der rekrutteringsudfordringer på flere områder, og på nogle uddannelser er der udfordringer med overgangen til arbejdsmarkedet.

På eksempelvis professionsuddannelserne falder en del fra undervejs, ligesom mange nyuddannede oplever overgangen fra uddannelse til arbejde som svær. De føler sig ikke rustet til det arbejdsliv, der venter dem i daginstitutionen, på folkeskolen og på hospitalet – og oplever, at uddannelsen ikke har klædt dem tilstrækkelig godt på. Oveni søger nogle hurtigt væk fra fagene eller skifter branche.

På de erhvervsrettede videregående uddannelser er der tilsvarende udfordringer med frafald undervejs, og selvom uddannelserne allerede i dag er arbejdsmarkedsrettede, vælger mange at studere direkte videre på en bacheloruddannelse frem for først at bruge deres uddannelse på arbejdsmarkedet. Der kan derfor være potentiale i at tænke i nye uddannelsesmodeller, hvor man som studerende kan uddanne eller videreuddanne sig, mens man er i job.

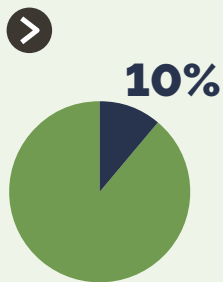
Regeringens ambition er, at Danmark skal være helt i top, når det kommer til de professions- og erhvervsrettede uddannelser, og at flere dermed skal søge mod og blive i fagene.

Det kræver, at vi tør se på, om opbygningen af og indholdet i uddannelserne i dag er det rigtige, og om uddannelserne kan tilrettelægges mere fleksibelt.

Skal flere vælge de professionsrettede velfærdsfag til, skal kvaliteten af uddannelserne være høj. Fagligheden på mange uddannelser kan styrkes med flere undervisningstimer og mere underviserkontakt. Og bedre rammer for efter- og videreuddannelsesmuligheder indenfor fagene skal understøtte, at færre søger væk.

Regeringen vil derfor – i tilknytning til universitetsreformen og i tæt samarbejde med de professions- og erhvervsrettede uddannelsesinstitutioner – igangsætte et reformspor, der skal styrke de professions- og erhvervsrettede uddannelser.

Et uddannelsessystem, der bryder barrierer og skaber sammenhæng

Mere end halvdelen af de akademiske bacheloruddannelser har kun 10 procent af deres pladser afsat til kvote 2.

Uddannelse handler om at åbne muligheder. Om at blive klogere og om at kunne skabe sin egen fremtid. I 2020 toppede optaget på de videregående uddannelser i Danmark. Aldrig er flere blevet tilbudt en plads på en af de videregående uddannelser i Danmark.

Desværre er der mange, der fortsat oplever de videregående uddannelser som lukket land. Kvote 2 har oprindeligt haft til formål at give uddannelsesmuligheder til uddannelsessøgende med forskellige baggrunde. Men antallet af pladser på kvote 2 og den måde, som ansøgerne vurderes på har fået den konsekvens, at kvote 2 i dag ikke fungerer efter hensigten.

På eksempelvis de akademiske bacheloruddannelser har over halvdelen af uddannelserne kun 10 procent af deres pladser afsat til kvote 2, og en gymnasial eksamen er et adgangskrav. Måske er det derfor, at kun 2 procent af de studerende optages på en videregående uddannelse på baggrund af en erhvervsuddannelse.

Regeringens ambition er et uddannelsessystem, der giver flere muligheder, nedbryder barrierer og skaber reel sammenhæng. Det kræver, at der er en vej til videregående uddannelse for flere. Samtidig skal der være mere og bedre vejledning til de uddannelsessøgende, når de står i uddannelsesvalget.

Der skal være bedre muligheder for studieskift, merit og erhvervsmerit. En mere reel vurdering af de kompetencer, den enkelte har tilegnet på et studie eller den erhvervs erfaring, man har, når man søger ind på en uddannelse eller skifter studieretning.

Det er baggrunden for, at regeringen – i tilknytning til universitetsreformen og reformarbejdet med de professions- og erhvervsrettede uddannelser – vil sætte fokus på sammenhængen i og vejene ind i det videregående uddannelsessystem. Heri ligger blandt andet et oplæg til et nyt optagelsessystem, udbredelse af merit og færre barrierer for efter- og videreuddannelse på det videregående niveau.

Fremtidens videregående uddannelseslandskab

Regeringens ambition er, at de videregående uddannelser fortsat skal udvikle sig i takt med efterspørgslen på arbejdsmarkedet, og at fremtidens uddannelseslandskab er mere overskueligt – både for de uddannelsessøgende og for aftagerne. Samtidig skal der fortsat være gode uddannelses tilbud og bæredygtige uddannelsesinstitutioner i alle dele af landet.

Uddannelsessystemet skal give de studerende kompetencer, der både matcher egne ønsker og arbejdsmarkedets behov. Det forudsætter, at der både er god synergi og en tydelig arbejdsdeling mellem de forskellige dele af uddannelsessektoren.

Regeringen vil derfor – i forlængelse af reformer af universitetsuddannelser samt de professions- og erhvervsrettede uddannelser – tage initiativ til, at der udarbejdes en samlet, langsigtet plan for det videregående uddannelses- og institutionslandskab.

Som led i arbejdet vil regeringen arbejde med, hvordan den eksisterende dimensionering af de videregående uddannelser kan videreudvikles samt se på muligheder for at tilvejebringe et grundlag for bedre at kunne vurdere kompetencebehovene på fremtidens arbejdsmarked.

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Departementet

Postboks 2135

1015 København K

ufm@ufm.dk

www.ufm.dk